

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta**

*Asia*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta (HE 92/2025 vp).

*Valiokuntakäsittely*

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 26/2025 vp).

*Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

**Laki**

**vammaispalvelulain 2 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* vammaispalvelulain (675/2023) 2 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1075/2024,  
sekä  
*lisätään* 4 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi,  
seuraavasti:

2 §

*Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön*

Tässä laissa säädetään vammaisille henkilöille järjestettävistä erityispalveluista, jäljempänä *vammaispalvelut*.

*Vammaisella henkilöllä* tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka tarvitsee vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä.

Vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014), terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun lain perusteella.

Tämän lain perusteella järjestetään palveluita niille vammaisille henkilöille, joiden toimintarajoitteesta johtuva välttämätön avun ja tuen tarve poikkeaa kyseessä olevaan elämänvaiheeseen ta-

## Eduskunnan vastaus EV 159/2025 vp

vanomaisesti kuuluvasta avun ja tuen tarpeesta. Tässä laissa tarkoitetaan elämänvaiheella ihmisen yleiseen elämäntilanteeseen kuuluvaa ajanjaksoa, johon liittyy sille tyypillisiä kehitysvaiheita ja tehtäviä. Tässä laissa tarkoitettuja elämänvaiheita ovat lapsuus, nuoruus, aikuisuus ja vanhuus. Arvioitaessa oikeutta saada vammaispalveluita eri elämänvaiheissa tulee ottaa huomioon, mitä 1 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta. Arvioinnissa tulee lisäksi ottaa huomioon palveluiden jatkuvuus siirryttäessä elämänvaiheesta toiseen. Arviointi oikeudesta saada vammaispalveluita eri elämänvaiheissa tulee tehdä yksilöllisesti osana 4 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 ja 37 §:ssä tarkoitettua palvelutarpeen arviointia.

Tämän lain perusteella järjestetään palveluita vain, jos muussa laissa tarkoitettujen palvelut eivät ole vammaisen henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Asiakkaan edusta säädetään sosiaalihuoltolain 4 ja 5 §:ssä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen lain perusteella järjestettävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista voidaan periä maksu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaisesti. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 11 §:ssä säädetään maksun perimättä jättämisestä tai määrätyn maksun alentamisesta, edellä 3 momentissa tarkoitettujen lain perusteella järjestettävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättävä maksu on jätettävä määräämättä tai perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Palveluiden järjestämisvastuusta säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021), sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021), jäljempänä *järjestämislaki*, ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (615/2021).

### 4 §

#### *Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma*

Palvelutarpeen arvioinnissa on arvioitava 2 §:n 4 momentin edellyttämällä tavalla yksilöllisesti se, milloin on kyse vammaisen henkilön elämänvaiheeseen tavanomaisesti kuuluvasta avun ja tuen tarpeesta ja milloin siitä poikkeavasta tarpeesta. Vammaisen henkilön yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin on sisällytettävä arvio siitä, voidaanko hänen tarpeisiinsa vastata 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen lain mukaisilla palveluilla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet hakemukset käsitellään noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa vireillä ollut muutoksenhakuasia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Vuoden 2025 aikana tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella tehdyt päätökset pysyvät voimassa niiden voimassaoloajan. Päätökset tulee saattaa tämän lain mukaisiksi vammaisen henkilön aloitteesta tai hyvinvointialueen aloitteesta silloin, kun vammaisen henkilön palvelutarve sitä edellyttää.

## **Eduskunnan vastaus EV 159/2025 vp**

---

Helsingissä 12.12.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri